

Lespakket WINTER

Lessuggesties groep 1&2

Inhoud pakket

- Achtergrondinformatie vindt u op: www.rotterdam.nl/downloads/lesmateriaal
- Leskaarten met lessuggesties groep 1 & 2
- Materialen van het pakket:

Leskaart 1 'Warm blijven in de winter'

- Zak met schapenwol
- Zak met dekveren en donsveren
- Bolletje wol
- Stukje dierenvacht
- Potje vet (uierzalf)
- 30x Werkblad 'vogel'
- 30x Werkblad 'schapenmasker'
- 60x elastieken

Leskaart 2 'Voerschijfje'

- 30x draad
- 30x boomschijfjes met gaatje
- 1 pot vogelpindakaas
- Zak met vogelzaad
- 1x zoekkaart 'vogels in de buurt'

Leskaart 3 'Pindahanger'

- Zak met ongebrande doppinda's
- 6x pindanetjes
- 6x draad

Leskaart 1 'Warm blijven in de winter'

Doel:

Aan het einde van deze les kennen de kleuters de algemene kenmerken van het seizoen winter; het wordt vroeg donker, het is koud, soms kan het vriezen en sneeuwen, de bomen zijn kaal. De kleuters ontdekken hoe dieren in de winter warm blijven dankzij hun verenkleed en vacht.

Benodigdheden:

Zak met schapenwol, zak met dekveren en donsveren, bolletje wol, stukje dierenvacht, potje met vet (uierzalf), 30x werkblad 'vogel', 30x werkblad 'schapenmasker', 60x elastieken.

Werkwijze:

Kringgesprek 'winter':

Bekijk het filmpje 'winter en iglo (2.09 min)'.

Het is winter. Hoe kunnen we zien dat het winter is? De bomen zijn kaal. Er is bijna geen groen meer. Het is sneller donker 's avonds. En als je 's ochtends wakker wordt, is het ook nog donker.

We kunnen ook voelen dat het winter is. In de winter is het koud. Soms sneeuwt het en vriest het en is het water bevroren.

Hoe zorgen wij er in de winter voor dat we het niet te koud krijgen? We zetten de kachel of verwarming aan. Ook dragen we warme kleding, sjaal, muts, wanten. Deze warme kleding wordt gemaakt van bijvoorbeeld wol. Laat het bolletje wol zien. Wie weet waar wol vandaan komt? Wol komt van schapen. Schapen hebben een wollen vacht. In de zomer is de vacht veel te warm. Dan worden de schapen geschoren. Laat de schapenwol zien, voelen en ruiken. Hoe voelt de wol? Het vet in de wol zorgt ervoor dat het schaap droog blijft in de sneeuw of de regen. Smeer wat vet (uit het pakket) op de vinger en doop deze in een kopje water. Het water komt niet op de huid, maar de druppels lopen langs het vet weg. Doop een andere vinger in het water en de kinderen zullen zien, dat die wel nat wordt.

Niet alle dieren hebben een wollen vacht. Hebben zij het niet koud buiten? Sommige dieren, zoals honden en katten en konijnen krijgen een dikke wintervacht, die als een winterjas werkt. Laat het stukje dierenvel zien en voelen. Vogels hebben geen vacht met haren of wol, maar veren. Laat de dons- en de dekveren uit het pakket zien en voelen. Op dekveertjes zit ook vaak een beetje vet, vooral bij watervogels als eenden (zie bovenstaand vetproefje).

Opdracht 'schapenmasker':

- Knip (of prik) het masker uit
- Kleur het schaap en beplak het met schapenwol
- In de rondjes het elastiek bevestigen

Opdracht 'wintervogel':

- Knip of prik de vogel uit
- Kleur de vogel en beplak de vleugels met veertjes
- De wintervogels kunnen bij de wintertafel of voor het raam opgehangen worden.

Tip: Doe mee met [Greenchoice Warme Truiendag](http://www.warmetruiendag.nl). Verwarming een dagje laag, warme trui aan. Goed voor de natuur en leuk! Met bijvoorbeeld een Wollen Mutsen Modeshow, of verzin een dans om warm te blijven. Kijkop <http://www.warmetruiendag.nl> voor info over de datum (meestal gehouden in februari).

Leskaart 2 'Voerschijfje'

Doel:

Tijdens deze les ontdekken de kleuters dat vogels besjes, zaadjes of kriebeldiertjes eten en dat het voor vogels in de winter moeilijker is om aan dit eten te komen. Ze leren hoe zij een voerschijfje met zaden kunnen maken om de vogels een handje te helpen.

Benodigdheden:

30x draad, 30x boomschijfje met gaatje, 1 pot vogelpindakaas, zak met vogelzaad, 1x zoekkaart 'vogels in de buurt'

Werkwijze:

Veel vogels die op het schoolplein of op straat of in de tuin te zien zijn eten besjes, nootjes, zaden of kleine kriebeldiertjes. In de winter zien we maar weinig besjes en zaadjes en ook kriebeldiertjes zien we niet veel. Vooral als het vriest en er ligt ijs of sneeuw, is het voor vogels moeilijk om aan eten te komen. Mensen kunnen dan een handje helpen. We strooien een beetje brood in de tuin, of we maken een vetbolletje met zaden.

Bekijk ter voorbereiding het filmpje 'vogels in de winter' (15 min).

Opdracht 'voerschijfje':

- Geef de kleuters een boomschijfje en een draad.
- Laat de kleuters proberen de draad door het gaatje in schijfje te steken.
- Laat de kleuters proberen een knoop in het draadje te leggen.
- Om de beurt mogen de kleuters wat pindakaas op hun boomschijfje uitsmeren.
- De zaadjes mogen zij in de pindakaas op het schijfje drukken.
- Niet te veel, anders rollen ze eraf!
- Hang na afloop de netjes op, bijvoorbeeld bij de voerschijfjes.
- Met de zoekkaart 'vogels in je buurt' kunt u met de kleuters kijken welke vogels er komen eten.

Leskaart 3 'Pindahanger'

Doel:

Tijdens deze les leren de kleuters hoe zij een pinda hanger kunnen maken om de vogels te helpen voedsel te vinden in de winter.

Benodigheden:

6x pindanetjes, zak met ongebrande doppinda's, 6x draad

Werkwijze:

Ook pinda's zijn een traktatie voor vogels in de winter. Vooral koolmezen gele borst met zwarte "stropdas" en het zwarte "petje") zullen op de pinda's afkomen. Deze pinda's zitten nog in een schil. Dat noemen we een dop. Dit zijn doppinda's. De vogels pikken zelf de dop open met hun snavel om de pinda eruit te eten.

Vetbolletjes, voerschijfjes en pinda's mogen alleen in de winter voor de vogels worden opgehangen. Als de lente begint en de jonge vogels worden geboren moeten de bolletjes en pinda's worden weggehaald. Jonge vogeltjes kunnen hele pinda's namelijk niet verteren en de oplopende temperatuur zorgt dat het vet ranzig wordt.

Opdracht 'pindahanger':

- Maak 6 groepjes.
- Geef ieder groepje een pindanetje en pinda's.
- Laat de leerlingen het netje vullen met de pinda's (met en zonder dop afwisselen).
- Er kunnen ook stukjes brood of appel worden toegevoegd.
- Bind het gevulde netje aan de bovenkant dicht.
- Hang na afloop de netjes buiten op, bijvoorbeeld bij de voerschijfjes.
- Met de zoekkaart 'vogels in je buurt' kunt u met de kleuters kijken welke vogels er komen eten.

Suggestie: Het is ook mogelijk om met een prikpen gaatjes te maken in de doppinda's en vervolgens de pinda's aan een touw te rijgen zodat er een pindaslinger ontstaat. Voor kleuters is dit rijgen echter een lastiger klus.

Extra informatie en mogelijkheden

Boek:

- Digitaal boek Kikker en de Sneeuwman
<https://www.youtube.com/watch?v=5mvkSb64cY0>
- Winter in het donkere bos, K. Iwamura
www.bol.com/nl/p/winter-in-het-donkere-bos/666783662/

Filmpjes:

Alle onderstaande filmpjes kunt u direct openen via www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal

- Winter en Iglo (2.09 min)
<http://www.schooltv.nl/video/winter-en-iglo-met-wolfram/#q=wintervacht>
- Vogels in de winter (15 min)
<http://www.schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-vogels-in-de-winter/#q=winter>

Liedjes:

- Een liedje over de sneeuw:
<http://www.schooltv.nl/video/sneeuw-liedje-uit-hoelahoep/#q=winter>
- Een rap over winterkleding
<https://www.youtube.com/watch?v=nG9S7qRvR2U>

Begrippen:

Bij het thema 'winter' komen de volgende begrippen ter sprake:

De winter	De kou	De wintervacht
Het seizoen	De zon gaat onder	De winterslaap
Het weer	De zon komt op	De wintervoorraad
De sneeuw	De kachel	De veren
De sneeuwpop	De verwarming	De vogel
De sneeuwlok	De open haard	Het voer
Het ijs	De sjaal	De vetbol
De schaats	De muts	De pindaslinger
De slee	De handschoenen	De pindahanger
De hagelsteen	De wanten	Het zaad
De wind	De vacht	Het vet

Wij horen graag uw mening

Graag horen wij wat u vindt van dit pakket. Bent u tevreden, of juist niet?

Heeft u tips ter verbetering of andere suggesties?

Ga dan naar www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal en klik op het pakket van uw groep. U kunt het enquêteformulier downloaden en opsturen.

Meer informatie

Heeft u specifieke vragen over de inhoud van de pakketten (materialen):

Natasja Huijs & Perkash Soekhoe, Kwekerij Lesmateriaal Vreelustweg.

Telefoon: 010 – 437 26 64, e-mail horvathwegsenc@rotterdam.nl

Voor algemene vragen kunt u terecht bij: sc_groenmo@rotterdam.nl